

Karolína Krajčová

„Ani smrti se nebudem bát.“ (motivy přírody a smrti v dramatech Srpnová neděle a Křišťálová noc).

Školiteľský posudok

Výber témy bakalárskej diplomovej práce Karolíny Krajčovej vychádzal z autorkinho veľkého záujmu o literatúru, obzvlášť poéziu a spočiatku sa opieral predovšetkým o jej skúsenosť s básnickou tvorbou Františka Hrubína. V tej našla niekoľko zásadných motívov, ktoré sa u Hrubína opakujú a rozhodla sa hľadať ich ďalej v tvorbe dramatickej, respektíve jeho dvoch najvýraznejších hrách, pričom istým teoretickým rámcom jej analýzy by mali byť odkazy k existencializmu.

Práca nie je nijak rozdelená na kapitoly alebo podkapitoly, ani nijak graficky členená, orientácia v nej môže byť na prvý pohľad problematická, hoci zodpovedá autorskému štýlu Karolíny Krajčovej, i tak by si zaslúžila aspoň číslovanie kapitol.

Základným metodickým východiskom práce je teda hľadanie motívov smrti a prírody v dvoch vybraných textoch. Tie autorka zvolila i na základe toho, že patria k najviac inscenovaným v jeho dramatike. V úvodných kapitolách sa stručne venuje prehľadu Hrubínovej tvorby komplexne, pričom kladie dôraz na skúmané aspekty, snaží sa dokázať, že smrť, kolobeh života, príroda ako inšpiračný zdroj majú miesto nielen v jeho divadelných hrách.

Ešte pred samotnou analýzou autorka venuje priestor existencializmu v kapitole Z očí do očí nicotě, kde predstavuje tento filozofický smer. Často však v texte sklzáne i k pojmu absurdno či absurdita a nachádza ich odkazy, s ktorými však nijak výraznejšie v kapitole nepracuje ani ich nevykladá v súvislosti s analyzovanými textami.

V samotných výkladových kapitolách sa snaží podrobne rozobrať všetky momenty, situácie, motivácie konania postáv, ktoré odkazujú k motívom smrti či prírodným motívom. Všíma si presahy k niektorým zásadným hrám a autorom európskej dramatiky, a poukazuje na možné inšpirácie, v tomto prípade ale väčšinou nepriame (napr. motív zbytočného človeka, alebo jedna z posledných kapitol Rozhněvaní dramatici, v ktorej sa snaží hľadať súvislosti s nastupujúcou generáciou mladých autorov v druhej polovici 50.rokov). V záverečnej kapitole potom Krajčová podáva komparatívny pohľad na obe hry a poukazuje na opakovanie alebo veľmi obdobnú prácu s formálnou či motivickou štruktúrou v oboch dramatických textoch.

I napriek obrovskému zápalu pre tému, sa ale v práci nájdu problematické miesta. Autorke sa často stane, že zostáva len v polohe prvotnej enumerácie toho, čo si v hrách všimla, čo našla, ale už nie je tak obratná v samotnej analýze týchto zistených skutočností, v čom jej nezriedka bráni i silný emocionálny rozmer jej výkladu, jednoducho miestami psychologizuje až príliš. Napriek tomu, že Kraus a Krejča chceli od Hrubína hru o súčasnom živote, netreba zabúdať na to, že je to stále len divadelná hra. Vzhľadom na to, že jedným z primárnych zdrojov sú state Karla Krausa a ku Krejčovým inscenáciám autorka odkazuje, nijak výrazne nepracuje s kritickou reflexiou inscenácií, ktoré iste mimoriadne zasiahli do vývoja modernej českej dramatiky, divadla a koniec koncov i tvorby samotného Hrubína. I samotné východisko v existencializme sa niekedy z analýz vytratí alebo ostáva len v pozícii akejsi nutne implementovanej tzv. teoretickej nadstavby.

V práci sa nájde veľa zjednodušení, ktoré majú niekedy rozmer schematického pohľadu (napr. keď autorka píše o tom, že tehotná Tonička z Křišťálovej noci by mohla byť symbolom spoločenského uvoľnenia od zviazaného politického systému, resp. prechodu od 50.-60.rokom) práve preto, že sú len konštatované, ale nijak podrobnejšie vysvetlené, alebo problematizované. Autorka sa často nechá strhnúť dojmami, mnohé tvrdenia potom naberú až patetický ráz, stane sa, že sa vracia k už potvrdeným tézám a znova ich preformuluje alebo zopakuje, miestami sa v texte nájdu preklepy, problémy so štylistikou.

Karolína Krajčová pracovala systematicky, našťudovala množstvo materiálu, prácu pravidelne

konzultovala, bola schopná prijať pripomienky školiteľky a mnohé i konštruktívne spracovať. I napriek tomu, že sa v jej diplomovej práci nájdu rezervy alebo časti, ktoré by si zaslúžili hlbšiu analýzu, považujem bakalársku prácu za zaujímavú nielen na základe výberu témy (dramatiky Františka Hrubína sa z týchto aspektov česká literárna či divadelná veda príliš často nevenuje) ale i snahou autorky hľadať presahy dvoch textov, ktoré vznikli v krátkom čase a zákonite tak nielen nesú mnoho spoločných znakov ale odrážajú aj dobu vzniku, stav českého divadla i dramatiky. Prácu doporučujem k obhajobe a po úspešnej obhajobe navrhujem hodnotenie známku....

V Prahe, dňa 7.6. 2016

Mgr. art. Eva Kyselová, PhD